

MAGNETOGRAM POSLANSKEGA VPRŠANJA MATEJA TONINA PREDSEDNIKU VLADE

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Drage poslanke, poslanci, spoštovani predsednik Vlade, ministrice in ministri, dober dan.

Zanima me prihodnost, zanima me kako bodo naši državljani živeli jutri, in kako se bodo v tej državi počutili. In moje vprašanje predsednik Vlade je zelo preprosto. Nekateri pravijo, da je preteklih 10 let izgubljeno desetletje in moje vprašanje vam se glasi, kaj je vaša Vlada storila zato, da je naša država Slovenija bolj pripravljena na težave in izzive, ki čakajo Slovenijo v prihodnosti. Zelo konkretni eksaktni podatki, ki ne puščajo veliko možnosti za opozicijsko interpretacijo, so podatki vladnega UMAR, OECD, Evropske komisije. In vse te tri organizacije izpostavljajo kot ene izmed, tri ključne težave in izzive, ki Slovenijo čakajo v prihodnjih letih naslednje, negativne demografske trende, visok javni dolg in okorno poslovno okolje. Glede negativnih demografskih trendov se žal vaša Vlada ni kaj veliko ukvarjala, in v prihodnjih 10 letih bo kar 100 tisoč naših državljanov dočakalo pokojnino, kar je v redu, ampak to pomeni izjemen pritisk na pokojninsko blagajno, zdravstveno blagajno in na vse kar za seboj potegne.

Visok javni dolg, zdaj je na ameriškem trgu oziroma v Ameriki se je spet zgodila nek tak manjši pretres na borzah, kaj, če ta kriza spet pljuske v Evropo? Glede na to, da v času konjunktore nismo zniževali javnega dolga, Slovenija v primeru naslednje gospodarske krize žal nima veliko manevrskega prostora. Ker v to zadnjo krizo smo prišli iz 23 % BDP javnega dolga na 80 in še ene takšne krize Slovenija kot taka ne bi preživela.

In na koncu še okorno poslovno okolje, pravijo zelo jasno birokratske ovire so izjemne, predvsem pa investitorje motijo dvojna pravila, nekaj kar je omogočeno tujcem, našim domačim, lastnim investitorjem ni omogočeno. Torej zdi se predsednik Vlade, da Slovenija leta 2018 ni kaj bolje pripravljena na izzive, ki naš čakajo kot je bila leta 2014 in prosim, dajte nas razsvetliti na katerih področjih vi ocenjujete, da ste Slovenijo boljše pripravili na izzive, ki nas čakajo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije, dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani poslanec Tonin, žal mi je, da nimam 20 minut časa, ker bi vam 20 minut bi rabil, da bi vam vse povedal, ker imamo toliko dobrih dosežkov. Ampak zdaj bom bil zelo kratek.

Prvo pravite, nismo zmanjšali javnega dolga, v letu 2014 je bil javni dolg 82%, letos načrtujemo, da bo konec leta okoli 72 %, celo malo nižji. Mi smo za približno 10 % znižali javni dolg. In če želite podatke, vam bom povedal še en podatek – mi smo z zelo uspešno politiko Direktorata za zakladništvo pri Ministrstvu za finance bistveno prestrukturirali ta javni dolg, tako da smo tudi bistveno zmanjšali obresti. V letu 2019 se strošek za obresti iz državnega proračuna znižuje pod 800 milijonov evrov, kar pomeni več kot 280 milijonov evrov letno nižji izdatek za obresti v primerjavi z letom 2014. A veste, koliko tega smo lahko v tem času namenili v investicije, v infrastrukturo, celo v znanost, kar ima vse multiplikativne učinke. Ne pozabite, že zdaj povem – ravno to, da smo v zadnjem proračunu več namenili za znanost in infrastrukturo, pomeni, da gledamo naprej v razvoj, kajti ti dve dejavnosti imata največje množilne multiplikativne učinke na gospodarstvo in poglejte si podatke o zaposlenosti. Jaz vedno rečem: »Delo je najboljši socialni ukrep.« Mi smo nezaposlenost zmanjšali iz tam okoli 130 tisoč na nekaj čez 80 tisoč, zaposlili veliko mladih, in tako naprej. Gospodarska rast letos... No, še to bi rekel, da je tudi ta direktorat, ki sem ga prej omenil, dobil nagrado londonske revije Risk Magazine za leto 2017 za inovativno strukturo transakcij medvalutnih zamenjav in izrazito izboljšanje profila tveganosti državnega dolga. Se pravi, tudi svet prepozna, kako dobro smo na tem delali.

Konsolidirali smo javne finance ... Konec leta 2014 smo imeli bistveno čez 4 % primanjkljaja, letos bomo imeli prvič presežek v državnem proračunu. Se pravi smo uredili javne finance, državni proračun deluje normalno. Pridobili smo tukaj nazaj državno suverenost. Gospodarsko rast imamo še enkrat višjo, kot je v Evropski uniji. To ni naključje. To ni samo stvar konjunkturo v svetu in dobrega dela naših gospodarstvenikov, pač pa tudi podpornih ukrepov Vlade, številnih konkretnih ukrepov Ministrstva za gospodarstvo, promocije turizma, infrastrukture, izgradnje dodatnih železniških in cestnih modernih povezav, vlaganja v znanost, kot sem omenil, v šolstvu uvajamo nove pristope, vajeništvo, in tako naprej, povezujemo gospodarstvo s šolsko in znanstveno sfero, in tako naprej, in tako naprej. To so konkretni podatki, merljivi v številkah. Ministrstvo za javno upravo, v sodelovanju z drugimi, je ogromno naredilo na digitalizaciji procesov javne uprave, tudi na drugih področjih. Se pravi, kaj delamo? Izboljšujemo poslovno okolje, imamo bolj racionalno državno upravo, v kateri imamo celo manj zaposlenih kot na začetku mandata, smo jih pa nekoliko več zaposlili v javni upravi, ker si to zdaj lahko privoščimo na področju zdravstva, sociale, šolstva, ker so to področja, ki jih rabimo. Ravno zaradi tega, to je pa res, ker smo pred izzivi staranja, torej demografskimi izzivi, širši, imamo še druge izzive. Recimo, učenje veščin in podobno. Ampak, če pogledate poročila OECD, Evropske komisije in UMAR, smo v večini zadev bistveno napredovali - v konkurenčnosti, bančni sistem je bistveno bolj stabilen, uredili smo gospodarjenje z državnim premoženjem. To je zdaj urejeno, poteka po merilih. Meri se donosnost. Se pravi, nek gospodarsko-finančni sistem smo stabilizirali in zdaj seveda moramo ohranjati to gospodarsko rast, da bomo lahko še povečevali tudi družbeno blagostanje. Namreč, bistvena je kvaliteta življenja, zato delamo vse to. Imate prav, če pride nova kriza, moramo zdaj narediti nek prihranek, zdaj narediti neko bolj odporno finančno shemo na ravni države in zato spoštujemo fiskalno pravilo... / znak za konec razprave/, se pripravljamo na morebitne težke čase in zato tudi bomo naredili vse, da bomo z ustreznimi ukrepi vzdrževali stabilno gospodarsko rast. To je zelo pomembno, ker samo ta bo lahko prinesla še več kvalitete življenja za vse ljudi v Sloveniji. Demografski faktor je seveda zelo pereč - pripravili smo Belo knjigo, sprejeli strategijo dolgožive družbe in seveda pripravljamo se... / znak za konec razprave/ za naslednji mandat, ko bo potrebno izvesti naslednji korak v reformi na področju upokojevanja oziroma politike, ki zadeva starajoče se prebivalstvo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec mag. Matej Tonin imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani predsednik Vlade, upam, da se boste odzval mojemu vabilu na kavo. Tam boste imel definitivno več kot 20 minut časa, da boste vse te stvari razložil in podrobno pojasnil. Ampak želim eno stvar izpostaviti. Vse to, kar ste vi sedaj naštevati in govorili se je dogajalo v času izjemno visoke gospodarske rasti. Tukaj je lahko stvar interpretacije kdo je za to stvar zaslužen. Jaz se v te stvari ne bi spuščal. Ampak vprašajmo pa se, če kdaj, potem bi morali prav sedaj v času največje gospodarske rasti našo družbo čim boljše pripraviti na potencialne težke čase, ki prihajajo. Glede visokega javnega dolga ste pošteno povedali, vi ste zaposlili 5 tisoč dodatnih javnih uslužbencev. Pozabili pa ste povedati tudi naslednje, da smo pred to krizo imeli naš javni dolg na 23 %. Vi danes pravite, da je 70 % BDP velik uspeh. Ampak če to primerjate z državami nekdanjega socialističnega bloka smo tukaj v zaostanku oziroma smo mnogo bolj zadolženi, odvisno iz katere perspektive gledate. Ampak še enkrat, glede na visoko gospodarsko rast, ki ste jo imeli, bi se dalo narediti mnogo več.

Glede poslovnega okolja, včeraj sva bila skupaj na Ptuj. Očitno meni ljudje drugačne stvari govorijo kot vam, ampak zdi se, da vaša vlada v Slovenijo predvsem privablja proizvodnja podjetja, ki bodo dale ljudem plačo med 600 in 800 evri, nič pa ni bilo konkretnega narejeno, da bi v Slovenijo prišla visoko tehnološka podjetja z visokimi plačami in to bi moral biti cilj vsakršne vlade in vseh nas, da bi

imeli v državi čim več dobro plačanih ljudi in da nam vsako leto ne odide 8 tisoč dobro izobraženih državljanek in državljanov v tujino, kjer imajo boljše pogoje in boljše plače.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Na kratko. Res je, imamo izjemno visoko gospodarsko rast. Vsi smo zaslužni zanjo, nekateri bolj, nekateri manj. O tem ne bomo razpravljali. Vsak ima svojo nalogo pri tem. Ampak ne morete me sedaj spraševati za čase pred letom 2014. Jaz sem vlado prevzel v vodenje v drugi polovici leta 2014. Od takrat naprej lahko govorimo o javnem dolgu in takrat je bil javni dolg 82 %, letos bo 72 ali morda celo nekoliko manj. Zmanjšali smo obresti in tako naprej, kar sem govoril. Od takrat naprej, v bistvu če skrajšam, naša vlada je državo potegnila iz krize. To je dejstvo. To je zelo pomembno dejstvo. In kljub temu smo to storili na en miren način, stabilen, odločen, ampak umirjen. Ne z nekimi turbolencami, da bi se tresle cele gore in potem na koncu bi imeli spet kakšne bančne luknje ali kaj podobnega.

Naj povem takole. Poslovno okolje smo že izboljšali. Na nekaterih segmentih celo bistveno, marsikje si še prizadevamo. Zakon o spodbujanju investicij je tu. Omogočil bo še večjo podporo domačim investitorjem. Sprejeli ste tu v Državnem zboru na predlog vlade tako imenovani gradbeno okoljski trojček, ki bistveno poenostavlja neke ključne postopke gradnje, pridobivanja dovoljenj in tako naprej, kar bo tudi koristilo ne samo državljanom, ampak tudi gospodarstvu. In poslušajte. Tehnološka podjetja, v Slovenijo je prišla kanadska multinacionalka Magna, svetovnega slovesa, ki ima resen namen razvijati tukaj neko industrijo. To je največja Greenfield investicija v samostojni Sloveniji. Če pa želite še bolj tehnološko bom pa rekel, da je Yaskawa se odločila zato, da bo v Kočevju ustanovila center za svoje delovanje v celi Evropi. Zato smo tudi tam poklicno šolo okrepiли za šolanje naših kadrov. Se pravi, tam se gradi neko podjetje, ki bo za celo Evropo proizvajalo najmodernejše robote in drugo. Če to ni visoka tehnologija, potem ne vem kaj naj rečem. Lahko bi razlagal naprej. Tudi številna druga podjetja o katerih se ne govori, recimo, Novartis(?) se tudi širi v Sloveniji. Ravno v času te vlade, vsaj dve širitvi imamo, ki sta zelo pomembni. Pa razna tehnološka podjetja na področju digitalnih tehnologij in tako naprej, pa spodbujanje krožnega gospodarstva, to dela naša Vlada. Zakaj? Ker krožno gospodarstvo je tista vizija, ki je trajnostna, ki ohranja Slovenijo zeleno, dela gospodarstvo bolj učinkovito, manj odvisno od surovin, in omogoča več zaposlitev in več dodane vrednosti. In to je tisti cilj, ki ga imamo v tej Vladi in želimo, da bi se nadaljeval potem tudi v naslednjih letih, in od tega ne bomo odstopili. Seveda pa so še izzivi, seveda so, ni mogoče storiti vsega v treh, štirih letih. Zato nadaljujemo. Gradili bomo tudi drugi tir in še marsikaj.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec mag. Matej Tonin, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Seveda verjamem, da se v prihodnjih mesecih, ki so vam ostali še na razpolago, ne bodo zgodili čudeži, se mi pa zdi izjemno pomembno, da se politika osredotoči na bistvene strateške stvari in da se neha ukvarjati z vsakodnevnimi otrobi. Tudi zdajšnja poplava nekaterih zakonov gre v tej smeri, zelo minorne, podrobne stvari se na nek način urejajo. Ampak mislim, da se je politika dolžna - in tudi parlament je prvi poklican, da se o teh stvareh pogovarja, da se pogovarja o tem, kje želi Slovenijo v naslednjih desetih letih. In če želimo te teme odpirati, če želimo te razprave voditi, potem se je najprej treba vprašati, kaj je tisto najtežje, kar nas čaka. Zagotovo, še enkrat, negativni demografski trendi, okorno poslovno okolje in visok javni dolg so tri stvari, s katerimi se bo morala vaša, naša ali katerakoli druga politika v prihodnjih petih, desetih letih soočati. In stvari najbrž ne bodo prijetne, morda bodo tudi manj prijetne zaradi tega, ker današnji čas visoke gospodarske rasti ni bil uporabljen tako, kot, recimo, Schröderjeva vlada v Nemčiji, za to, da bi

našo družbo, naše sisteme bolj na te stvari prilagodili. Včeraj sem rekel, da sva se srečala na Ptujju. Jaz vem, da imate vi zaradi varnosti težji dostop do ljudi, jaz morda kot navaden poslanec mnogo lažjega. Ampak če ljudi vprašate, vam znajo povedati, da danes številni težko preživijo celo od svojih plač in pokojnin. In namesto da bi krepili srednji sloj, imamo čedalje več revežev in čedalje več ultra bogatih. Ultra bogati bodo vedno znali poskrbeti zase, za njih ne skrbite, oni se bodo davčno optimizirali, šli v takšne ali drugače davčne oaze, se mi pa zdi nujno, da bi se politika osredotočila na krepitev srednjega sloja. Zato stvari, ki jih je tudi Nova Slovenija predlagala, od razvojne kapice do višje dohodninske olajšave, nižje davčne obremenitve plač, te srce boli, ko te nekateri socialisti napadajo, češ da gre za ukrepe, ki bodo pomagali bogatašem. Pa dajte, no! Bogataši bodo zase brez problema poskrbeli. Gre za to, da bi tovrstni ukrepi predvsem pripomogli k temu, da bi številni mladi, ker 8 tisoč jih je vsako leto, ostajali v Sloveniji, ker jih je ta država izobrazila, in zdaj preko naše severne meje dobijo boljše pogoje in boljše plače za delo. In tem so ti ukrepi namenjeni, in s takimi stvarmi bi se morala ukvarjati politika. Zato upam, da bo ta razprava prispevala k temu, da se osredotočimo na bistvo, ne pa na otrobe.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Matej Tonin, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 13. 2. 2018, v okviru glasovanj.

Poslanka dr. Simona Kustec Lipicer, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.